

בנק ישראל

לכבוד

הממשלה וועדת הכספים של הכנסת
ירושלים

הריני מתכבד להגיש בזאת את הדין-וחשבון של בנק ישראל לשנת 1977, בהתאם לסעיפים 59 ו-60 לחוק בנק ישראל תשי"ד—1954.

הדין-וחשבון מבוסס על חומר וניתוח שהכינה מחלקת המחקר של בנק ישראל. הנתונים הסטטיסטיים בשני חלקיו הראשונים מקורם בעיקר בלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. בין אומדני הצמיחה הכלכלית, הנגזרים ממקורות סטטיסטיים שונים, מצויה אי התאמה משמעותית. דרושה איפוא זהירות רבה בפירוש השינויים, שחלו משנה לשנה, בעצמת חלק מן המגמות הבסיסיות שנסתמנו במשק.

השנה הנסקרת ברוח זה מאופיינת בצמיחה כלכלית מזערית, אולם יותר מאשר בשנים הקודמות, הצניעה ההתפתחות הכוללת מגמות שונות, ואף סותרות, במגזרים שונים של המשק: מצד אחד, נמשך גידולו המהיר של היצוא — גידול, שהיה גורם מוביל בהתפתחות ענפי החקלאות, התעשייה, התחבורה והתיירות — ומהצד האחר, נמשך השפל בענף הבנייה ובענפים הקשורים אליו.

השיפור במאזן התשלומים בשנתיים האחרונות הרחיק את המשק מפני איום של משבר מימון, שהסתמן בשנים 1974 ו-1975. שיפור זה, ועודף כושר הייצור שהצטבר, יצרו אפשרות לחידוש הדרגתי ומבוקר של הצמיחה הכלכלית, שנפסקה לאחר 1974. עם זאת, מרחפת סכנה, שחידוש הצמיחה יישען על גידול הצריכה הפרטית והציבורית, ולא על היצוא — תואי, שיביא עמו התרחבות מחודשת בעודף היבוא של המשק, ויחריף שוב את בעיית מאזן התשלומים.

יש בכוחו של המשק לחדש בהדרגה את הצמיחה הכלכלית, תוך האטת קצב האינפלציה ושיפור מאזן התשלומים. הדבר תלוי ביכולתנו להקפיא במשך השנים הקרובות את פיתוח השירותים הציבוריים והתשלומים להבטחת הכנסה, ובכך שנקפיד על עלייה מתונה ברמת החיים. בדרך זאת נוכל להפנות את המקורות הדרושים לשיפור מאזן התשלומים.

הרפורמה בתחום מטבע החוץ, שהופעלה בשלהי אוקטובר 1977, שיפרה את כלי המדיניות, אולם אין היא תחליף למדיניות אמיצה, שתסן את התקציב וההכנסות. מדיניות כזאת היא המפתח לחידוש הצמיחה תוך המשך השיפור במאזן התשלומים והאטת האינפלציה.

ירושלים, כ"ד באייר תשל"ח

31 במאי 1978

בכבוד רב,

ארנון גפני
נגיד בנק ישראל